

بررسی و امکان‌سنجی افزایش سود شرکت‌های تابعه‌ی صنایع فولاد استان خوزستان بوسیله ایجاد سیستم حسابداری بهینه و واحد

فریدون امیدی^۱، محمد دیداری^۲، بابک دارابی‌نژاد^۳

^۱استادیار گروه مدیریت بازرگانی، واحد بین‌المللی خرمشهر-خلیج فارس، دانشگاه آزاد اسلامی،
خرمشهر، ایران

^۲دانشجوی دکتری گروه مدیریت بازرگانی، واحد بین‌المللی خرمشهر-خلیج فارس، دانشگاه آزاد اسلامی،
خرمشهر، ایران

^۳دانشجوی دکتری گروه مدیریت بازرگانی، واحد بین‌المللی، خرمشهر-خلیج فارس، دانشگاه آزاد
اسلامی، خرمشهر، ایران

نام نویسنده مسئول:

بابک دارابی‌نژاد

چکیده

این مقاله، تحقیقی کاملاً تجربی برای بررسی راه‌های ممکن برای سازماندهی و یکپارچه‌سازی سیستم حسابداری دارایی‌ها و اموال شرکت صنایع فولاد استان خوزستان و شرکت‌های تابعه‌ی آن می‌باشد که به منظور افزایش بهره‌وری مدیریتی شرکت‌های تابعه انجام می‌شود. مشکل این تحقیق، سنجش بهره‌وری مدیریتی شرکت‌های تابعه و هدف تحقیق افزایش بهره‌وری مدیریتی شرکت‌های تابعه به وسیله سازماندهی سیستم حسابداری است. سازماندهی سیستم حسابداری در شرکت صنایع فولاد استان خوزستان و شرکت‌های تابعه آن تجربه موفقیت‌آمیزی است. این نوشتار شرحی از گرایش‌ها گسترش آن در بازسازی چهارچوب اصلی، مشکلاتی که تشخیص داده شده و شاخص‌هایی برای ارزیابی بهره‌وری شرکت‌های تابعه پیشنهاد شده را ارائه می‌دهد. پس از آن نتیجه‌گیری در مورد منطقی‌ترین روش حسابداری در شرکت‌های تابعه به منظور افزایش بهره‌وری مدیریتی تدوین شده است.

واژه‌های کلیدی: حسابداری، سیستم یکپارچه مالی، مدیریت، بهره‌وری

۱. مقدمه

رقابت نزدیک شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی و محدودیت منابع و ناکارآمدی روش‌های سنتی حسابداری، مدیران را بر آن داشت به‌منظور کسب بهره‌وری مورد انتظار، با کمک سایر روش‌های حسابداری و ارائه راهکارهای تحلیلی و اجرایی، مدیریت را با روش نوینی به نام حسابداری مدیریت در برنامه‌ریزی کنترل و افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها بر مبنای علم روز یاری کنند. [۱] با توسعه فناوری در صنایع و ایجاد تغییرات در سیستم‌ها و روش‌ها، سازمان‌ها چنان با پیچیدگی و تغییرات شدید روبرو شده‌اند، که مدیریت به‌تنهایی نمی‌تواند نسبت به محیط خود در سازمان شناخت کافی داشته باشد. به همین دلیل ضرورت پیدا کرد که سیستمی به وجود آید که مدیریت را در امر شناسایی مشکل، تعیین اهداف، شناسایی دقیق مسئله، تعریف راه‌حل‌های ممکن و ارزیابی این راه‌حل‌ها و انتخاب یک‌راه حل بهینه مقابل اجرا به مدیریت کمک کند. سیستم اطلاعات مدیریت و سیستم‌های حمایت از تصمیم‌گیری در همین راستا به وجود آمده و توسعه یافتند که بخش مهم اطلاعات مورد نیاز مدیریت را تأمین می‌کند، مدیران نمی‌توانند حتی با اتکا به اطلاعات و تجربیات شخصی و حتی اطلاعات منعکس در صورت‌های مالی به وظایف خود به نحو احسن عمل نمایند. امروزه کسب سود مورد انتظار توسط هر بنگاه اقتصادی آن مجموعه را ملزم می‌نماید که بر منابع و مصارف خود کنترل لازم را داشته باشد، از این‌رو کنترل هزینه‌ها در اجرای یک طرح و در نتیجه کاهش بهای تمام‌شده یکی از اساسی‌ترین ارکان کسب سود مورد انتظار در بنگاه‌های اقتصادی می‌باشد. لذا حسابداری مدیریت به جهت کسب سود مورد انتظار، با شناسایی و تفکیک هزینه‌های ضروری و غیرضروری در انواع فعالیت‌ها، اجرای سیستم بودجه‌بندی و در نتیجه تشخیص به‌موقع انحرافات هزینه‌ای و افزایش بیش‌ازحد بهای تمام‌شده راهکارهای لازم را با توجه به روش‌های نوین در سیستم حسابداری مدیریت به‌منظور کاهش هزینه‌ها و بهای تمام‌شده ارائه می‌نماید. [۲]

هدف اصلی راه‌اندازی سیستم حسابداری مدیریت آن است که فصل جدیدی در تهیه و ارائه اطلاعات مرتبط و سودمند برای کمک به مدیریت در برنامه‌ریزی فعالیت‌ها، اعمال کنترل مدیریت و تصمیم‌گیری عقلانی بر مبنای مدل‌های علم روز در جهت تحقق اهداف سازمان، تجزیه و تحلیل وضعیت پروژه‌ها و اقلام موجود در صورت‌های مالی و دیگر گزارشات از قبیل: مطالبات، بدهی‌ها، دارایی‌ها، درآمد‌ها، هزینه‌ها و در نتیجه سود منعکس‌شده در گزارشات مالی گشوده شود و گامی مؤثر در کنترل هزینه‌ها و بهبود عملکرد پروژه‌ها باشد. [۳]

در حسابداری مبنای عملکرد، هدف کلی ارتقای اثربخشی، کارایی و صرفه‌ی اقتصادی است و حسابرس با مشاهده، بررسی و کشف به دنبال یافتن دلایل مشکلات موجود در عملیات و ارائه‌ی توصیه‌هایی برای بهبود آن است [۴] شرکت صاحب سهام (شرکت مادر) دارای ساختار سازمانی مرکب است و به‌عنوان یک قانون، فرآیند تصویب تصمیمات مدیریتی زمان زیادی می‌برد، که در بسیاری موارد تأثیر منفی بر بهره‌وری اقتصادی می‌گذارد. علاوه بر گزارشات مالی انفرادی، شرکت‌های وابسته به هم باید گزارش مالی ادغامی را فراهم کنند. در این صورت برای طبقه‌بندی دوباره اطلاعات و آوردن گزارش‌ها مالی شرکت‌ها به یک مبنا تلاش‌های بیشتری می‌طلبند. بدین دلیل بهره‌وری مدیریتی افت می‌کند. بهره‌وری شرکت‌های مختلف صاحب سهام حتمی نیست. تصمیمات مدیریتی بر اساس اطلاعاتی نباشد که اکثرأ در سیستم حسابداری یا مدیریتی شکل گرفته‌اند. [۵].

هدف کلی این مقاله بررسی تأثیر قابلیت پردازش سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری بر عملکرد و بهره‌وری بیشتر شرکت‌های تابعه صنایع فولاد استان خوزستان می‌باشد. در این تحقیق روش اندازه‌گیری متغیرهای مستقل تحقیق (سیستم اطلاعاتی حسابداری)، شرکت مادر و شرکت‌های تابعه، همچنین روش اندازه‌گیری متغیر وابسته (عملکرد سازمانی)، شرکت مادر و شرکت‌های تابعه، دسترسی به منابع مالی و تصور ذهنی و وفاداری مشتریان مورد بررسی قرار می‌گیرد تا بتوان پیشنهادی جهت افزایش بهره‌وری شرکت‌های تابعه شرکت مادر به‌وسیله ایجاد سیستم حسابداری بهینه را ارائه داد.

۲. مروری بر پیشینه

در نگرش اقتضایی فرض بر این است که تناسب میان استراتژی‌های سازمان و متغیرهای محتوایی ساختار سازمانی منجر به دستیابی به عملکرد بهینه می‌گردد، در این میان نقش سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری که بتوانند ارتباطی پویا را میان استراتژی‌های سازمان و معیارهای متداول حسابداری ایجاد نمایند و عملکرد را از زاویه‌ای جامع موردسنجش قرار دهند، اهمیت بیشتری می‌یابد، زیرا معیارهای سنتی حسابداری به علت محدودیت اندازه‌گیری متغیرهای مختلف نمی‌توانند ارزیابی جامعی را از عملکرد فراهم سازند. [۶] این باور وجود دارد که هر قدر کیفیت گزارش‌های مالی افزایش‌یافته و از استانداردها و ضوابط معتبرتری در تهیه و ارائه گزارش‌ها استفاده شود، ریسک اطلاعات کاهش خواهد یافت. استانداردهای حسابداری در راستای هدف بالا بردن کیفیت اطلاعات

حسابداری و ایفای نقش اطلاع‌رسانی حسابداری به‌گونه‌ای مطلوب، تدوین می‌شوند. متغیرهای کیفیت اطلاعات حسابداری در قالب تحلیل‌پذیری وظیفه در نظر گرفته شده است. ارائه اطلاعات با هماهنگی و واحد و باکیفیت شامل اطلاعات مربوط، قابل فهم، قابل مقایسه، به‌موقع و...، اخذ تصمیمات درست و منطقی را برای مدیران در پی دارد. طبق نظر آزادوار هر چه اطلاعات هماهنگ و واحد و باکیفیت بالاتری ارائه گردد و خاصیت تحلیل‌پذیری بالاتری داشته باشد، رضایت و بهره‌وری مدیران افزایش می‌یابد. [۷] مستأجران (۱۳۸۰) در تحقیقی رضایت مدیران ارشد مالی و عملیاتی از عملکرد سیستم اطلاعات حسابداری واحد را بررسی نمود و به این نتیجه رسید که اثربخشی و کارایی عملکرد بر رضایت مدیران ارشد از عملکرد سیستم اطلاعات حسابداری مؤثر است [۸] خواجهی اعتمادی (۱۳۸۹) تأثیر عدم تمرکز، وسعت اطلاعات را بر رضایت مدیران ارشد مالی عملیاتی از عملکرد سیستم اطلاعات حسابداری بررسی نمود و به این نتیجه رسید که اثربخشی و کارایی عملکرد هنگامی که اطلاعات با دامنه وسیع، هماهنگ و بهنگام ارائه می‌گردد بالا می‌رود. [۹]

۳. روش‌شناسی و بحث

شرکت‌های وابسته به هم یا به اصطلاح دیگر وابسته به شرکت مادر اغلب از روش‌های حسابداری مختلف استفاده می‌کنند. در این صورت برای طبقه‌بندی دوباره اطلاعات و آوردن گزارشات مالی شرکت‌ها به یک مبنا تلاش‌های بیشتری می‌طلبد. بدین دلیل بهره‌وری مدیریتی افت پیدا می‌کند. بهره‌وری شرکت‌های مختلف صاحب سهام حتمی نیست. مشکل، تحقق یافتن شاخص‌هایی برای سنجش بهره‌وری شرکت‌های تابعه و اندازه‌گیری بهره‌وری مدیریتی شرکت صاحب سهام یا شرکت مادر است.

تصمیمات مدیریتی بر اساس اطلاعاتی بنا شده‌اند که اکثراً در سیستم حسابداری یا مدیریتی شکل گرفته‌اند. هدف تحقیق، تحقق بخشیدن به سیستم حسابداری طبق اصول سازمانی و کارآمد متمرکز در شرکت صاحب سهام یا شرکت مادر است و تشخیص اینکه چگونه بر شاخص‌های بهره‌وری مدیریتی اثر خواهد گذاشت.

اساس اطلاعات تحلیلی برای پذیرش تصمیمات مدیریتی اکثراً در حسابداری شکل گرفته است. بنابراین سازمان هماهنگ سیستم حسابداری را برای هر شرکت تابعه در شرکت صاحب سهام متمرکز می‌سازد، در نتیجه اجازه ارائه به‌موقع اطلاعات از پیش تهیه شده، کاهش مدت پذیرش تصمیمات مدیریتی، بالا بردن ساختار سیستم حسابداری در شرکت تابعه را در پی دارد.

شرکت صنایع فولاد استان خوزستان نیز دارای حداقل ۲۰ شرکت تابعه بزرگ می‌باشد. همان‌طور که در جدول (۱) مقدار سهام و درصد هر کدام مشخص شده است می‌توان گفت که این شرکت‌ها دارای صدها شرکت زیرمجموعه می‌باشد.

سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان مستمراً به ارزیابی توان کسب سود مدیران می‌پردازد. سرمایه‌گذاران به دنبال شرکت‌هایی می‌گردند که احتمال افزایش ارزش سهام آن‌ها روزبه‌روز بالاتر می‌رود. اعتباردهندگان نیز تمایل دارند به شرکت‌های سودآوری وام دهند که آن‌ها توان پرداخت بدهی‌های خود را دارند. تصمیم‌های سرمایه‌گذاری و اعتباری اغلب شامل مقایسه شرکت‌ها می‌باشد. اما مقایسه سود ویژه یک شرکت بزرگ با سود ویژه شرکت تازه‌کاری در همان صنعت چندان مفید نمی‌باشد. برای اینکه بتوانیم مقایسه‌های مربوطی بین شرکت‌های متفاوت از نظر حجم، عملیات و سایر عملیات داشته باشیم از نرخ بازده دارایی‌ها استفاده می‌کنیم. معیارهای اصلی عملکرد در حوزه‌های زیر قابل بررسی هستند: (۱) مالی، (۲) بازار، (۳) محیط، (۴) مردم، (۵) عملیات و (۶) عرضه‌کنندگان. بعضی‌ها دو بعد دیگر را نیز معرفی می‌کنند: (۷) قابلیت سازگاری، (۸) کیفیت.

در حوزه مالی (که موضوع بحث این مقاله نیز می‌باشد)، از دیدگاه‌های مختلف، شاخص‌های زیر را می‌توان بیان نمود.

شاخص‌های سهامداران

- قیمت سهام
- سود تقسیمی
- وفاداری سهامداران (مانند واکنش سهامدار)
- ترکیب سهامداران

جدول (۱). سهامداران عمده شرکت در پایان سال مالی

ردیف	نام سهامدار	تعداد سهام	درصد
۱	شرکت گروه توسعه اقتصادی پایندگان	۴۰۴۰۰۰۰۰۰۰	۵۰/۵
۲	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت	۸۷,۵۷۲,۴۵۲	۱/۰۹
۳	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان سیستان و بلوچستان	۸۷,۵۷۲,۴۵۲	۱/۰۹
۴	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان آذربایجان غربی	۹۰۷۲۵۱۷۸	۱/۱۳
۵	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان گیلان	۱۰۴۷۶۶۲۵۵	۱/۳۱
۶	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان کرمان	۱۱۳۲۰۳۳۰۲	۱/۴۲
۷	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان مازندران	۱۱۶۱۱۵۸۳۵	۱/۴۵
۸	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان آذربایجان شرقی	۱۲۴۴۶۵۲۶۶	۱/۵۶
۹	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان خوزستان	۱۴۷۴۵۷۰۵۸	۱/۸۴
۱۰	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان اصفهان	۱۵۰۶۳۳۳۳۹	۱/۸۸
۱۱	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان فارس	۱۶۵۲۱۵۶۳۵	۲/۰۷
۱۲	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان خراسان شمالی	۱۹۴۸۳۶۶۳۱	۲/۴۴
۱۳	(شرکت سرمایه گذاری) سهام عدالت استان تهران	۲۴۴۰۹۵۲۶۶	۳/۰۵
۱۴	شرکت های سرمایه گذاری استانی زیر یک درصد	۷۸۱۷۰۴۶۴۵	۹/۷۷
۱۵	سازمان تأمین اجتماعی	۲۲۴۰۵۰۰۰۰	۲/۸
۱۶	بازنشستگی کشوری	۲۸۸۰۰۰۰۰۰	۳/۶
۱۷	سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح	۹۶۰۰۰۰۰۰	۱/۲
۱۸	صندوق بازنشستگی، وظیفه از کارافتادگی و پس انداز کارکنان بانک ها	۱۲۳۲۹۱۶۲۷	۱/۵۴
۱۹	بانک رفاه کارگران	۸۵۳۱۳۸۵۶	۱/۰۷
۲۰	سایر زیر ۱ درصد	۷۴۳۳۴۴۵۱۷	۹/۲۸
	مجموع	۸۰۰۰۰۰۰	۱۰۰

شاخص های ارزش مالی و سودآوری ارزش افزوده اقتصادی^۱، ارزش افزوده بازار^۲، سود خالص، بازده دارایی ها^۳، بازده حقوق صاحبان سهام^۱، بازده سرمایه بکار رفته^۲، شاخص های قدرت مالی، دارایی ها منهای دارایی های نقدی، نسبت آبی، درجه اعتبار بدهی نسبت

^۱. EVA

^۲. MVA

^۳. ROA

بدهی به حقوق صاحبان سهام، شاخص‌های بازار درآمدهای ایجاد شده از بخش‌های مشتریان (مانند مشتریان جدید، جاری و بزرگ در مقابل مشتریان کوچک، صنعت و منطقه‌ای)، لیست درآمد مشتریان، سهم ریالی بازار، پتانسیل ریالی بازار، شاخص‌های کارایی و اثربخشی، حاشیه سود، نسبت درآمد به هزینه، کارایی سرمایه، سهم هر کارمند در ایجاد درآمد شرکت، هزینه تولید، هزینه‌های فعالیت و سود و بازده دارایی‌ها به عنوان سنجش سودآوری

تأکید عمده گزارشگری مالی پیشرفته بر شرایط اندازه‌گیری سود به عنوان یک شاخص عملکرد واحد انتفاعی می‌باشد. عملیات کارا در واحد تجاری، بر روند جاری و آتی پرداخت سود سهام به سهامداران تأثیر دارد. بنابراین کلیه دارندگان حقوق مالکیت و به‌ویژه دارندگان سهام عادی به وجود کارایی مطلوب مدیریت علاقه‌مندند. از آنجاکه سود ویژه شرکت بر میزان سود تقسیمی تأثیر دارد اغلب سهامداران روند سود شرکت را پیگیری می‌کنند.

یکی از تعبیه‌هایی که کارایی دارد، توانایی نسبی مدیریت در تحصیل حداکثر بازده با استفاده از منابع محدود، تحصیل بازده ثابت با بکار بردن حداقل منابع، ترکیب بهینه‌ای از منابع باهم که در نتیجه حداکثر بازده برای صاحبان واحد تجاری حاصل خواهد شد، می‌باشد.

کارایی واژه‌ای نسبی است که به صورت مقایسه با یک وضع ایده آل یا برخی ملاک‌های دیگر معنی‌دار می‌شود. همچنین به این بستگی دارد که آیا هدف شرکت در حداکثر نمودن سود است یا فراهم کردن بازده مناسب برای سرمایه‌گذاری. نرخ بازده دارایی‌ها در هنگام مقایسه شرکت‌ها برای ارزیابی اینکه مدیران آن‌ها چگونه برای افرادی که تأمین مالی شرکت را بر عهده داشته‌اند بازده کسب نموده‌اند استفاده می‌شود. با مرتبط ساختن سود ویژه با مجموع دارایی‌ها معیار استاندارد به دست می‌آید که این معیار در تشریح سودآوری انواع شرکت‌ها، سودمند می‌باشد.

سود از جمله برترین شاخص‌های اندازه‌گیری فعالیت‌های یک واحد اقتصادی است. دانشمندان و پژوهشگران رویکردهای متفاوت آن را در چارچوب یافته‌های علمی تشریح کرده، قوت و ضعف برداشته‌ها را سنجیده و با تلاش، به دقت و توانایی‌های آن افزوده‌اند.

گاهی چنین استدلال می‌شود که سود شرکت، آن گونه که حسابداران محاسبه می‌کنند، نمی‌تواند عامل تعیین‌کننده ارزش آن شرکت باشد. همان گونه که می‌دانیم با تغییر شیوه محاسبه موجودی کالا، استهلاک و ثبت درآمد، به راحتی می‌توان میزان سود شرکت را تغییر داد. بنابراین مدیران می‌توانند از سود حسابداری برای گمراه کردن بازار استفاده کنند. [۱۰]. حال این پرسش مطرح می‌شود که با توجه به اینکه سود شرکت به وسیله حسابداران قابل دست‌کاری است و مقدار آن به میل و خواسته مدیران شرکت تغییر می‌یابد آیا سود شرکت می‌تواند ارزش اقتصادی داشته باشد؟

سرمایه‌گذاران، برای سود حسابداری به عنوان ابزار پیش‌بینی جایگاه خاصی در نظر دارند. بهای جاری هر واحد تجاری با جریان سود مورد انتظار پیوند خورده است و سرمایه‌گذار معمولاً بر مبنای انتظاراتش از سود آتی، نسبت به نگهداری یا فروش سهام تصمیم می‌گیرد.

سود حسابداری به علت انعکاس وقایعی که باعث تغییر باورها درباره توانایی پرداخت آتی سود سهام می‌شود، جزو اطلاعات مربوط است. پیش‌بینی سود قسمتی از یک فرایند تحلیلی وسیع است که در آن توجه نهایی به پیش‌بینی و ارزیابی جریان سود نقدی آتی می‌باشد. سودها یک منبع اطلاعاتی مهم درباره توانایی آتی پرداخت سود می‌باشند. در تحقیقات انجام شده، محققین دریافتند که نوسانات قیمت سهام، ارتباط نزدیکی با تغییرات سود دارد. شواهد تجربی نشان می‌دهد که اطلاعات در مورد چشم‌انداز سود آتی شرکت، برای سرمایه‌گذاران از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد. مطالعات نشان می‌دهد یکی از منابع مهم و معتبر اطلاعاتی درباره سود آتی، پیش‌بینی‌هایی است که توسط مقامات رسمی شرکت‌ها ارائه می‌شود. [۱۱]

تفاوت اصلی بین مفهوم سود عملیاتی جاری و سود جامع، در هدف از پیش تعیین شده برای گزارش سود خالص می‌باشد. سود خالص حاصل از عملیات جاری، بر عملکرد جاری و کارایی شرکت و استفاده از این ارقام برای پیش‌بینی کردن عملکرد آتی و قدرت سوددهی تأکید می‌کند، در حالی که طرفداران مفهوم سود جامع، ادعا می‌نمایند که کارایی عملیاتی و پیش‌بینی عملکرد آتی وقتی ممکن است که بر اساس تجربه تاریخی کامل شرکت در طی چند سال باشد. [۱۱]

نتایج تحقیقات انجام شده توسط دکتر محمدعلی آقایی و غلامرضا کردستانی حاکی از این است که مشاهدات گذشته سود و جریان نقدی، باهم برای پیش‌بینی جریان نقدی اکثر شرکت‌های مورد مطالعه مفید نیستند. البته افزودن سود به عنوان متغیر توضیحی به

¹ . ROE

² . ROCE

مدل پیش‌بینی جریان نقدی، باعث می‌شود به پیش‌بینی‌های بهتری دست یابیم. بنابراین سود برای پیش‌بینی جریان نقدی دارای محتوای اطلاعاتی اضافی است.

بازده دارایی به عنوان نسبت سود خالص بعد از مالیات به مجموع داراییهای اندازه‌گیری شده، تعریف می‌گردد. در مقابل بازده سرمایه‌گذاری به عنوان نسبت سود خالص پس از کسر مالیات بر مجموع بدهی‌های بلندمدت، حقوق اقلیت، سهام ممتاز و سهام عادی در نظر گرفته می‌شود. البته این دو اصطلاح در برخی موارد به عنوان یک مفهوم بکار می‌روند. [۱۳ و ۱۲]

نرخ بازده دارایی، رابطه بین حجم داراییهای شرکت و سود را تعیین می‌کند. اگر یک شرکتی بر سرمایه‌گذاریهای خود بیفزاید (البته برحسب کل داراییها) ولی نتواند به تناسب، مقدار سود پس از کسر مالیات خود را افزایش دهد، نرخ بازده کاهش می‌یابد. بنابراین افزایش حجم سرمایه‌گذاری شرکت، به خودی خود باعث بهبود وضع مالی سهامداران نمی‌شود

در شرکت‌های تابعه شرکت صنایع فولاد استان خوزستان در موارد متعددی مشاهده شده است داده‌های مالی ارائه شده در یک موضوع مربوط به یک عملیات مشترک نیز از طرف‌های اجراء بیان می‌شود که این داده‌ها اعلامی مربوط به یک قرار داد مشترک از طرف دو سیستم حسابداری دارای اختلافاتی می‌باشند. همان‌طور که در جدول (۲) (۳) (۴) (۵) مشاهده می‌کنید داده‌های حسابداری اعلامی از طرف دو شرکت دارای اختلافاتی هستند که این اختلافات می‌تواند بر روی میزان سوددهی و میزان جذب سهامدار بسیار مؤثر باشد و همچنین میزان سود واقعی را نمی‌توان به دست آورد تا سیستم مدیریت آن شرکت بتواند تصمیماتی صحیحی در این باره اتخاذ نماید.

جدول (۲). داده‌های حسابداری اعلامی از طرف شرکت پابندگان و صنایع فولاد در اجرای مشترک قرارداد

۹۳/۱۲/۲۹	۹۲/۱۲/۲۹	۹۳/۱۲/۲۹	۹۲/۱۲/۲۹	شرح
اعلامی صنایع فولاد برای شرکت پابندگان		اعلامی شرکت پابندگان		
۵۵.۲۹۶.۵۶۷		۴۸.۱۵۲.۰۶۰		درآمد عملیاتی
۳۵.۲۳۷.۲۵۵		۳۴.۷۸۵.۰۸۲		بهای تمام‌شده درآمد عملیاتی
۲۰.۰۵۹.۳۱۳		۱۳.۳۶۶.۹۷۸		سود ناخالص
۲.۲۳۵.۸۵۲		۲.۷۷۷.۳۴۸		هزینه‌های فروش، اداری و عمومی
۹۰.۱۹۲		۳۳۵.۷۷۶		سایر اقلام عملیاتی
۱۷.۹۲۳.۶۵۲		۱۰.۹۳۵.۴۰۶		سود عملیاتی
۴۶۵.۷۱۱		۱.۹۳۴.۷۷۸		هزینه‌های مالی
۱.۶۳۳.۰۷۴		۱.۶۲۹.۲۴۶		سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی
۱۹.۰۹۱.۰۱۵		۱.۶۲۹.۲۴۶		سود عملیات در حال تداوم قبل از مالیات
۲.۹۸۷.۰۰۲		۱۰.۶۱۹.۸۷۴		مالیات بر درآمد
۱۶.۱۰۴.۰۱۳		۹.۲۱۴.۹۹۳		سود ناخالص

جدول (۳). داده‌های حسابداری اعلامی از طرف شرکت صندوق بازنشستگی، وظیفه از کارافتادگی و پس‌انداز کارکنان بانک‌ها و صنایع فولاد در اجرای مشترک قرارداد

۹۳/۱۲/۲۹	۹۲/۱۲/۲۹	۹۳/۱۲/۲۹	۹۲/۱۲/۲۹	
اعلامی صنایع فولاد برای شرکت تابعه		اعلامی شرکت تابعه		شرح
۵۵۲.۲۲۰.۵۶۰		۵۲.۱۵۷.۴۲۰		درآمد عملیاتی
۳۵.۲۳۷.۰۰۰		۳۵.۷۰۰.۰۰۱		بهای تمام‌شده درآمد عملیاتی
۲۰.۶۸۹.۶۵۲		۲۳.۲۶۶.۹۷۸		سود ناخالص
۲.۸۵۴.۶۲۵		۲.۶۵۴.۳۲۵		هزینه‌های فروش، اداری و عمومی
۱.۵۲۴.۳۲۵		۱.۲۳۵.۸۵۴		سایر اقلام عملیاتی
۱۷.۵۱۲.۵۴۲		۱۳.۵۲۶.۳۲۸		سود عملیاتی
۱.۳۲۵.۶۲۵		۱.۹۵۴.۵۵۸		هزینه‌های مالی
۱.۷۴۳.۲۲۴		۱.۲۱۵.۴۵۸		سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی
۱۹.۴۹۷.۲۴۱		۱.۶۵۴.۵۱۹		سود عملیات در حال تداوم قبل از مالیات
۲.۹۵۶۷.۱۲۲		۱۰.۷۵۴.۹۱۶		مالیات بر درآمد
۱۰.۲۳۵.۸۲۷		۹.۲۵۱.۹۸۱		سود ناخالص

جدول (۴). داده‌های حسابداری اعلامی از طرف شرکت بانک رفاه کارگران و صنایع فولاد در اجرای مشترک قرارداد

۹۳/۱۲/۲۹	۹۲/۱۲/۲۹	۹۳/۱۲/۲۹	۹۲/۱۲/۲۹	
اعلامی صنایع فولاد برای شرکت تابعه		اعلامی شرکت تابعه		شرح
۴۸.۶۵۲.۹۵۸		۴۵.۳۲۵.۱۲۸		درآمد عملیاتی
۴۴.۲۳۵.۳۲۸		۴۲.۲۳۵.۱۴۹		بهای تمام‌شده درآمد عملیاتی
۱۶.۲۵۶.۸۵۴		۱۳.۶۶۶.۲۳۵		سود ناخالص
۳.۳۲۵.۱۲۵		۳.۲۱۵.۸۴۵		هزینه‌های فروش، اداری و عمومی
۶۲۵.۳۲۵		۱.۲۳۵.۲۱۵		سایر اقلام عملیاتی
۱۹.۳۲۵.۲۱۴		۱۰.۲۱۵.۲۱۴		سود عملیاتی
۱.۵۴۲.۶۲۵		۱.۹۳۵.۶۵۲		هزینه‌های مالی
۱.۹۹۸.۳۲۵		۲.۲۳۱.۵۴۲		سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی
۱۹.۸۵۰.۱۴۶		۲.۳۲۰.۱۲۵		سود عملیات در حال تداوم قبل از مالیات
۱۲.۵۴۷.۹۱۲		۱۰.۳۲۵.۹۸۵		مالیات بر درآمد
۱۹.۲۸۹.۸۵۰		۹.۳۲۵.۶۲۴		سود ناخالص

جدول (۵). داده‌های حسابداری اعلامی از طرف شرکت بازنشستگی کشوری و صنایع فولاد در اجرای مشترک قرارداد

۹۳/۱۲/۲۹	۹۲/۱۲/۲۹	۹۳/۱۲/۲۹	۹۲/۱۲/۲۹	
اعلامی صنایع فولاد برای شرکت تابعه		اعلامی شرکت تابعه		شرح
۵۲.۳۲۴.۲۱۴		۴۸.۲۵۸.۳۱۴		درآمد عملیاتی
۳۵.۳۲۵.۳۲۴		۵۴.۲۱۴.۳۲۱		بهای تمام‌شده درآمد عملیاتی
۲۱.۲۸۵.۱۴۳		۱۳.۲۵۸.۹۴۳		سود ناخالص
۲.۹۸۱.۱۲۲		۲.۷۷۸.۶۵۱		هزینه‌های فروش، اداری و عمومی
۹۰۰.۳۲۵		۱۲۵.۳۲۵		سایر اقلام عملیاتی
۱۸.۳۲۸.۵۴۱		۱۰.۹۶۶.۲۵۴		سود عملیاتی
۶۵۸.۸۵۴		۱.۲۵۴.۳۲۵		هزینه‌های مالی
۱.۶۳۳.۲۵۹		۱.۶۲۹.۵۲۸		سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی
۱۸.۳۲۷.۲۱۴		۱.۶۲۹.۳۲۵		سود عملیات در حال تداوم قبل از مالیات
۲۰.۲۱۴.۸۵۲		۱۸.۳۲۵.۸۴۵		مالیات بر درآمد
۱۶.۸۵۳۹۵۱		۱۲.۲۷۹.۹۴۲		سود ناخالص

با بررسی تجربی نتیجه شد که این اختلافات در داده‌ها نیز ریشه در اختلافات در تعاریف کارها و شرح وظایف دارد مثلاً در شرکت پابندگان هزینه ایاب و ذهاب پرسنل اجرایی شرکت جزء هزینه‌های سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی واحد به حساب آورده شده ولی در محاسبات سیستم حسابداری صنایع فولاد نیز جزء هزینه‌های عملیاتی به حساب آورده می‌شود و این اختلافات نیز تأثیر بسیاری بر درآمدهای سهامداران و شرکت‌های تابعه و سرمایه‌گذاران و همچنین جذب سرمایه‌دار دارد

مقاله به‌وسیله تجزیه و تحلیل و مقایسه شرکت‌های تابعه‌ی مختلف، مهارت سازماندهی / سازماندهی مجدد سیستم حسابداری‌شان، مخارج گزینش سیستم حسابداری جدید، نتایج نهایی مانند از بین رفتن تنزل و افزایش در کیفیت گزارشات مالی و مدیریتی پیش برده شد.

۴. نتیجه‌گیری

زمینه‌ی مشکل تحقیق، ادغام شرکت‌ها و بهره‌وری اقتصادی ناصحیح در شرکت‌های تابعه‌ی شرکت مادر است. این مسأله اغلب نه به خاطر فقدان مالی بلکه به خاطر مدیریت غیرمنطقی سیستم حسابداری به وجود می‌آید. در این مورد افزایش اثربخشی مدیریتی در شرکت تابعه می‌تواند با تغییر ساختار سازمانی، انسجام فعالیت شرکت‌های تابعه و راهبرد جامع شرکت مادر، کاهش بوروکراسی، ساده کردن روال تصمیم‌گیری مدیریتی، آماده‌سازی مقدار لازم از تمرکز و کنترل فعالیت شرکت‌های تابعه، سازماندهی حسابداری طبق اصول سازمانی کارآمد متمرکز، سازمان داده می‌شود. شایع‌ترین مدل در شرکت‌های تابعه، مدل ایجاد مرکز خدمات است. هدف اصلی ایجاد مرکز خدمات کاهش مخارج و افزایش عملکرد کلی شرکت است.

بنابراین سازماندهی حسابداری مدیریتی در شرکت‌های تابعه طبق اصول سازمانی و کارآمد متمرکز، اجازه ایجاد فرایند ثبت‌نام به‌وسیله‌ی کار- مصرف کمتر، کنار گذاشتن تکرار عملیات ثبت‌نام در شرکت‌های تابعه، کاهش مدت انجام دادن گزارشات مالی، افزایش سطح خودکارسازی روال حسابداری و آماده‌سازی سیستم آماری گردش اسناد را می‌دهد. لذا برای افزایش اثربخشی مدیریتی در شرکت تابعه به‌منظور دستیابی به موارد بهینه‌ی مذکور ایجاد یک سیستم حسابداری واحد بین شرکت مادر و شرکت تابعه، به‌وسیله نرم‌افزاری مشترک تحت شبکه می‌تواند بسیار مؤثر باشد و مورد دیگر که دارای نقشی مهم و در راستای اجرای پیشنهاد فوق، یکپارچه‌سازی و تعریف یکسان داده‌های آماری موردنیاز در سیستم حسابداری می‌باشد. با در نظر گرفتن مشکلاتی که شناخته شدند، راهمایی برای افزایش بهره‌وری مدیریتی و اقتصادی شرکت صاحب سهام و شاخص‌های ارزیابی بهره‌وری شرکت‌های تابعه پیشنهاد شد.

۵. نتایج و پیشنهادات

- ایجاد سیستم یکپارچه مالی و حسابداری و یکسان‌سازی و تعریف یکسان داده‌های آماری موردنیاز در سیستم حسابداری می‌تواند برای افزایش بهره‌وری مدیریتی و اقتصادی شرکت صاحب سهام و شاخص‌های ارزیابی بهره‌وری شرکت‌های تابعه بسیار مؤثر و مفید باشد
- پیشنهاد ارائه‌شده می‌تواند در کاهش هزینه‌های شرکت به‌وسیله کارآمد متمرکز، اجازه ایجاد فرایند ثبت‌نام به‌وسیله‌ی کار- مصرف کمتر، کنار گذاشتن تکرار عملیات ثبت نام در شرکت‌های تابعه، کاهش مدت انجام دادن گزارشات مالی، افزایش سطح خودکارسازی روال حسابداری و آماده‌سازی سیستم آماری گردش اسناد بسیار مؤثر و بهینه باشد
- یکپارچه‌سازی سیستم حسابداری می‌تواند در بهینه‌سازی نیروی انسانی بسیار مؤثر باشد
- یکپارچه‌سازی سیستم حسابداری بایان سود واقعی حاصل در جذب سرمایه‌داران بسیار مؤثر و کارآمد خواهد بود

قدردانی

جا دارد از کارکنان محترم شرکت صنایع فولاد واحد حسابداری جناب آقای کفایتیان همچنین سرکار خانم احمدی، پیر حیاتی و مرادی تشکر و قدردانی کنم

مراجع

۱. لوییز برگ، وکالین ویلکس، (۱۳۸۶)، "حسابداری مدیریت ارزیابی عملکرد" ناشر کیوموٹ انجمن حسابداران خبره ایران، ترجمه مجید میر اسکندری، نشر تهران
۲. نمازی. م. (۱۳۹۲)، "هزینه یابی بر مبنای فعالیت زمانگرا"، دومین کنفرانس ملی حسابداری مدیریت مالی و سرمایه گذاری، دکتر محمد نمازی
۳. ذوقی. ر. (۱۳۹۲)، "حسابداری مدیریت بهترین روش در کاهش هزینه ها و افزایش درآمد و سودآوری بیشتر"، خبرگزاری فارس، گروه اقتصادی / حوزه اقتصاد کلان و بودجه، شماره: ۱۳۹۲۱۱۰۵۰۰۱۴۴۹
۴. صلاحی نژاد، م. (۱۳۸۷)، "حسابرسی عملیاتی و مدیریت راهبردی"، ماهنامه حسابداری، شماره. ۲۰۳.
5. A. Lapinskas, L. Shubentseva, (2014), "Increase in managerial efficiency of subsidiaries by transformation of accounting system", *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 156, 617 – 620
6. Jermias. J & Gani. L., (2004), "Integrating business strategy, organizational configurations and management accounting systems with business unit effectiveness: a fitness landscape approach", *Management accounting research* 15, pp: 179-200.
7. Azadivar, f., (2009), "Truong and Jiao a decision support system for fisheries management using operation research and systems," *science approach expert systems with applications* 36pp:2978-2971.
۸. خواجهی. ش، اعتمادی. ج. مصطفی، (۱۳۸۹)، "بررسی عوامل موثر بر پیاده سازی موفق سیستم های اطلاعاتی حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"
۹. مستاجران. ع. (۱۳۸۰)، "سیستم های اطلاعات مدیریت"، انتشارات کیومرث، صفحه ۴۶-۳۴
10. erville. L, TAVIS L. A., (1999), "Driving Financial Performance Through the du Pont Identity: A Strategic Use of Financial Analysis and Planning" *Financial Practice & Education*; Spring/Summer, Academic Journal 99, Vol. 9 Issue 1, p34
11. Firer. C., (1999) "Driving Financial Performance Through the Du-Pont Identity", *Financial Practice and Education*, Vol. 9
12. Gallinger, G. W., (2000), "Financial Leverage and Return on Equity" *Business Credit*, Vol. 102
13. Trevino, R., R. Higgs, (1992), "Profits of U.S. Defense Contractors", *Defence Economics*, Vol. 3